

PETŐFI SÁNDOR TANULMÁNYI VERSENY 2026

ORSZÁGOS DÖNTŐ

A KÉTNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK 8–9. OSZTÁLYA SZÁMÁRA

Michael Ende: *Momo*

Javítási és értékelési útmutató

I. rész

1.	Momo a felnőttek kérdéseire, hogy ki ő és honnan jött, homályos válaszokat ad. Egyszer elszökött egy gyermekotthonból, nem tudja pontosan, hány éves – 100 vagy 102 –, hiszen ő „mindig is volt”, azt sem tudja, kik vagy hol vannak a szülei. Saját magát nevezte el Momónak, ruháit is saját maga válogatta kidobott holmiból. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.</i>	3 p.
2.a)	Az amfiteátrum a felnőttek segítségével Momo otthonává és biztonságos menedékhelyé válik. Itt találkozik és játszik a barátaival, általa válik az épületmaradvány a közösségi élet központjává. Az emberek ide járnak hozzá beszélgetni, mert itt nyugodtan megnyílnak előtte. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i>	5 p.
2.b)	Az amfiteátrum egy letűnt kor emléke. Az épület saját fénykorában szórakozásra szolgált. A rom jelképezi a múltat, a régi idők feledésbe merülését, a szabadságot, a nyugalmat, az emberi kapcsolatok tisztaságát. <i>Vagy más megfelelő szimbólum. (2 pont)</i>	
2.c)	Gigi idegenvezetőként fantáziadús, kitalált történetekkel mutatja be az amfiteátrumot, ezek mindig különböznek egymástól, sokszor igen hihetetlenek, de a turisták zöme ámuldozva hallgatja azokat. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (1 pont)</i>	4 p.
3.	Argo Dedé Liliana Paolo	4 p.
4.a)	A szürke urak azért félnek leginkább a gyerekektől, mert a gyerekek még szabadon tudnak játszani, álmodni és a jelenben élni, így nem hagyják, hogy elvegyék az idejüket. Ők nem olyan könnyen befolyásolhatók, mint a felnőttek, nem fogadják el az „időspórolás” teóriáját. A gyerekek szabadsága és képzelőereje veszélyt jelent a szürke urakra, így akadályozzák őket abban, hogy megszerezzék és irányítsák az emberek idejét. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (3 pont)</i>	5 p.
4.b)	Beppo véletlenül szem- és fültanúja lesz, hogyan vonják kérdőre a szürke urak egy társukat, mivel az elárulta Momónak a titkukat az időtakarékosságról. A szürke úrtól elveszik minden idejét, így az eloszlik, megszűnik létezni. Beppo megtudja, hogy a szürke urak nem fogják hagyni, „hogy a gyermek még egyszer ártson nekik”. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i>	
5.a)	Hora mester neve az idő egységeire utal: a <i>secundus</i> másodpercet, a <i>minutius</i> percet, a <i>hora</i> pedig órát jelent. A nevében benne rejlik, hogy ő az idő őrzője, gondviselője. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i>	6 p.
5.b)	Hora mester feladata az idő kiosztása és őrzése. Ő biztosítja, hogy minden ember megkapja a saját idejét, valamint felügyeli az idő rendjét. Az ő segítségével létezik és működik az idő a világban. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i>	

5.c)	<p>Azért, mert Hora mester egy különleges, rejtett helyen él, és csak azok találhatnak rá, akik tiszta szívűek, és képesek megérteni az idő valódi értékét.</p> <p><i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i></p>	
6.	<p>Kassziopeia időn kívüli lény, így képes az idő leállta után is mozogni. Elkíséri Momót a szürke urak elleni végső küzdelemre, nem hagyja magára. Figyelmezteti az idővirág hervadására, azaz az idő múlására, amikor Momo a szürke urak rejtekhelyének keresése közben rátalál a megmerevedett Beppóra, és megáll. Ötletet ad Momónak, hogy az idővirág segítségével bezárhassa a szürke urak időraktárának ajtaját.</p> <p><i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (4 pont)</i></p>	4 p.
7.a)	<p>A szürke urak egymás szájából tépték ki a szivarjaikat, hogy legyenek túlélők, akik eljuthatnak az időkészlet-tárolóhoz. Amikor már a titkos terem előterében voltak, hol a páros, hol a páratlan számú szürke urakat áldozták fel, hogy a többiek túlélhessék az idő megálltát. Végül csak hatan maradtak.</p> <p><i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i></p>	4 p.
7.b)	<p>Miután az utolsó időtolvaj is meghalt, Kassziopeia hátán felfénylett a felirat: „Szállj haza, kis Momo, szállj haza!” Az idővirágokról lehullt szirmokból vihar kerekedett, amely felkapta Momót, és hazarepítette az amfiteátrumba. A virágszirmok óvatosan letették, majd mint a hópelyhek, elolvadtak.</p> <p><i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i></p>	
8.	<p>Azt, hogy az egész történetet ő is hallotta, amikor utazása közben a vonaton egy aggastyánnal osztotta meg a fülkáját. Az öregember, miközben éjszaka mesélt, megfiatalodott. Úgy mesélt, mintha már minden megtörtént volna, de hozzátette, úgy is mesélhetett volna, hogy mindez csak a jövőben fog megtörténni. A szerző/narrátor/az író egyszer csak egyedül maradt a fülkében, talán az illető leszállt. Mindenesetre sokat kérdezne tőle, ha újra találkozoznának.</p> <p><i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. (2 pont)</i></p>	2 p.
Összesen:		33 pont

II. rész

A

1.	Beppo és Gigi	2 p.
2.a)	Azért hívták össze őket, hogy megbeszéljék, hogyan tudnának segíteni az embereknek, hogy felhívják a figyelmüket az időtolvajok által jelentett veszélyre, illetve hogy megtervezzék a felvonulást. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(1 pont)</i>	4 p.
2.b)	Mert a legtöbb felnőtt már a szürke urak hatása alá került: csak a munkával és az idő „megtakarításával” törődtek, ezért nem értek rá ilyen gyűlésekre. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(1 pont)</i>	
2.c)	Azért, mert ez azt mutatja, hogy a gyerekek még szabadok és nyitottak, függetlenül attól, hogy milyenek, honnan származnak, milyen a családi hátterük. Képesek összefogni, és közösen fellépni a szürke urak ellen. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(2 pont)</i>	
3.a)	Megszervezték a felvonulást, transzparenszeket, táblákat készítettek.	2 p.
3.b)	A felnőttek nem látták meg őket, nem akartak hinni nekik. A szürke urak megtervezték, hogy Momót „küiktatják”. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.</i>	
Összesen:		8 pont

B

1.	Soha (1 pont) Seholház/Seholsincs ház (A két kiadás fordítása eltér, mindkét megoldás jó.) (1 pont)	2 p.
2.	Az utcában fordítva folyik az idő. Ha egy ember végigmegy az utcán, akkor az idő kiáramlik belőle, amíg végigmegy rajta, kissé fiatalodik. A szürke urak viszont nem tudnak ott létezni, ezért egyszerűen eltűnnek, semmivé válnak, hiszen nincs saját idejük. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(2 pont)</i>	2 p.
3.	A holt idő az unalom, elszívja az emberek valódi idejét, amit élhetnének. Az emberek a folyamatos időspórolás miatt sietősek, boldogtalanok lesznek, és elveszítik az élet örömét. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(2 pont)</i>	2 p.
4.	A szürke urak csak úgy juthatnak be, ha megáll az idő, hiszen így nem folyik visszafelé, azaz nem kerülnek a „megszületésük, létezésük” előtti időbe. Amikor Hora mester megállítja az időt, be tudnak lépni az utcába, így a házba is bejutnak. Azért akarnak bejutni, hogy megszerezzék az összes időt, hogy ők irányíthassák azt, hiszen az időből léteznek. <i>Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.(3 pont)</i>	3 p.
Összesen:		9 pont

A I. és a II. rész összesen:	50 pont
-------------------------------------	----------------

AZ ÍRÁSBELI DOLGOZAT ÉRTÉKELÉSÉNEK A SZEMPONTJAI

1. TARTALOM – 26 pont

Az utasításnak való megfelelés (20 pont):

- **annak leírása, mi az emberi idő, és hogyan jelenik meg a regényben (3 pont)**
Pl.: Az „emberi idő” a regényben nem pusztán a percek és órák múlását jelenti, hanem a megélt, tartalommal teli időt: amikor figyelünk egymásra, beszélgetünk, játszunk, szeretünk. A történetben az idő értékes, és minden ember sajátja. Amikor az emberek valóban jelen vannak egymás számára, akkor az idő megtelik tartalommal, gazdaggá válik. *(Vagy más megfelelő.)*
A pontszám a kifejtettség mértékétől függ.
- **annak elemzése, hogyan tudják elvenni a szürke urak az emberek idejét (4 pont)**
Pl.: A szürke urak úgy veszik el az időt, hogy meggyőzik az embereket: spórolniuk kell vele. Az emberek elkezdenek sietni, kevesebbet beszélgetnek, lemondanak örömteli dolgokról, hogy minél többet dolgozhassanak. A „megspórolt” időt azonban nem kapják vissza, azt a szürke urak begyűjtik, szivarjaikban elszívják. Az emberek nem tesznek már olyan dolgokat, amelyek örömmel töltenék el őket, így egyre üresebbé, boldogtalanabbá válnak, nem foglalkoznak többé másokkal, miközben azt hiszik, hatékonyabbak lettek. *(Vagy más megfelelő.)*
A pontszám a kifejtettség mértékétől függ.
- **annak magyarázata, hogyan győzhet egy kislány a szürke urak felett (4 pont)**
Pl.: Momo azért tud győzni, mert ő tiszta lelkű, ösztönösen cselekszik, érez. Azáltal, hogy figyel másokra, valódi jelenléttel hallgatja őket, jót tesz az emberekkel és önmagával is. Kapcsolódik másokhoz, így tartalmasan tölti el az idejét, ezért nem lehet ellopni tőle. Mivel egyedül él, rendszeren kívüli, nem jár iskolába, nincsenek szülei, akik megmondanák, mit kell tennie, hol kell lennie. Nem befolyásolható, nem hagyja magát becsapni, segítséget kap Kassziopeiától és Hora mestertől (az idő őrzőjétől), az igaz barátaitól, és bár kicsi és védtelen, feláldozná magát a többi ember megváltásáért. *(Vagy más megfelelő.)*
A pontszám a kifejtettség mértékétől függ.
- **annak leírása, hogy a mai világban hogyan jelennek meg a szürke urak (4 pont)**
Pl.: A szürke urak ma ugyanúgy léteznek: az emberek a megélhetés miatt túl sokat dolgoznak, és mindig többet akarnak, a világ materialista alapon működik. A legtöbben állandóan rohannak, mindig időhiányban szenvednek, nyomja a vállukat a teljesítménykényszer. Félelemmel tölti el őket, hogy valamiről lemaradnak, így a telefonok által mindig elérhetőek. Nincs valódi kapcsolódás, csak a közösségi médián keresztül, amelyek zöme hamis, eltorzult világot mutat. Ezek „észrevétlenül” viszik az időt. A gondolat, hogy mindig produktívnak és tökéletesnek kell lennünk, kizsigereli az embert, a valódi feltöltődésre nem fordítunk elég időt, nem figyelünk egymásra, nem megfelelő módon kapcsolódunk egymáshoz vagy a természethez. Ezek mind elvonják a figyelmünket a valódi megéléstől. *(Vagy más megfelelő.)*
A pontszám a kifejtettség mértékétől függ.

- **saját véleményének leírása arról, hogy ellen tud-e állni a szürke uraknak és hogyan (5 pont)**

A versenyző véleményét tiszteletben kell tartani akkor is, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet. A logikus érvelést, a kifejtettséget, a felhozott példákat pontozzuk.

- Tématartás: 2 pont
- Gondolatgazdagság, eredetiség: 4 pont

2. SZERKEZET – 6 pont

- gondolati rendezettség: 3 pont
- a szöveg arányos tagolása: 2 pont
- a tartalomnak megfelelő, találó cím: 1 pont

3. STÍLUS – 8 pont

- elbeszélőképesség: 2 pont
- érvelőképesség: 2 pont
- szókincs: 2 pont
- változatos, a témához illő, érzékletes szó- és mondathasználat: 1-1 pont

4. NYELVHELYESSÉG – 5 pont

- helyes nyelvhasználat (alaktani, mondattani, szövegtani): 2 pont
- a köznyelvi nyelvváltozatra való törekvés: 2 pont
- a tükörfordításból adódó hibák mellőzése: 1 pont

5. HELYESÍRÁS – 5 pont

- olvasható, rendezett íráskép: 1 pont
- a helyesírási szabályok követése: 4 pont

3 súlyos hiba (pl. tárgyrag, múlt idő, hasonulás, összeolvadás, j-ly) esetén 1 pontot levonunk. A kisebb hibák (pl. egybeírás, elválasztás, magánhangzók időtartama, összetett mondatok írásjelezése) esetében 5 hibáért vonunk le egy pontot. A többször hibásan leírt szót (ugyanazzal a hibával) csak egy hibának tekintjük.

A fogalmazásra adható összpontszám: 50 pont.

A feladatlagra és a fogalmazásra együtt 100 pont adható. 75% fölött jár az ezüst elismerés. Legfeljebb 2 tanuló kaphat arany elismerést.